

2 NA NEKAJ VRO KOT na dan dobivate ...
GLAS NARODA
 POŠTI NARAVNOST NA DOM
 1316 E. 72nd St
 CITA
 6-30-44
 AR VAS ZANIMA

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

BUY EXTRA WAR BONDS Today!
 5% WAR LOAN

Reentered as Second Class Matter September 25th 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.
 No. 175 — VOLUME LII. — LETNIK LII. NEW YORK, THURSDAY, SEPTEMBER 7, 1944 — ČETRTEK, 7. SEPTEMBRA, 1944 Tel: CHelsea 3-1242

RUSI V JUGOSLAVIJI Jugoslovanska in ruska armada združeni

Rdeča armada je včeraj prekoračila Donavo in vdrla v Jugoslavijo ter je po zadnjem poročilu razvidno, da se je združila z svo bodilno vojsko maršala Tita. Rusko polnočno poročilo je naznanilo, da je bil zavzet Turn-Severin ob Donavi na rumunsko-jugoslovanski meji.

Titova radijska postaja prvotno ni omenila, da bi se bila rdeča armada že združila s partizani, ker pa mu je bilo mogoče naznaniti, da so Rusi prišli v Jugoslavijo, mora biti med Rusi in Jugoslovani kaka zveza.
 Pri Turn-Severinu je Donava široka 4000 čevljev in da so veliko reko prekoračili s padalnimi četami, je razvidno iz poročila Associated Press poročevalca:
 "Rdeča armada uporablja velike oddelke padalcev v svojem bliskovitem prodiranju proti

zapadu in je upati, da se kmalu združi z vojsko maršala Tita."
 Poročevalce pravi dalje, da se rdeča armada v Turin-Severinu oddaljena od Beograda še 100 milj, da pa so z ozirom na svoje naglo prodiranje že mnogo bližje jugoslovanski prestolnici. Rusi so včeraj na Rumunskem napredovali 50 milj.
 Pri Turn-Severinu prihaja Donava skozi Transilvanske Alpe skozi ozko sotesko, ki se imenuje Železna vrata.

S tem, da so Rusi prišli v Jugoslavijo, so odrezali Bolgarsko, kateri je Rusija v terek napovedala vojno, ki pa sedaj moleduje za mir. Sedaj je Rusom in Jugoslovanom odprta pot v Madžarsko, zadnjo podrepanico nacijske Nemčije.
 Osvoobodilna vojska maršala Tita prodira proti vzhodu in se bori s četniki, Bolgari in Nemci. Partizani so že presekali Niš-Solun železnico, ki je poglavitna proga za Nemece, ki se nahajajo na Balkanu.

Iz svojega glavnega stana je maršal Tito sporočil, da Nemci beže iz Macedonije. Titova armada je v Srbiji zavzela Uzičko Požego in je s tem odrezana Nemeem pot za umik iz Bosne. Zapadno od Niša je bil poražen bolgarski oddelk in vjet je bil nek nemški polkovnik, ki je poveljeval Bolgarom.
 Kot pravi zadnje poročilo po radio, se je jugoslovanska osvobodilna vojska maršala Tita že združila z rdečo armado.

Bitka za Nemčijo se je pričela

Infanterija ameriške tretje armade generala Pattona si je prebila pot čez Mosselo navzlic hudemu nemškemu ognju ter je prvič vdarila na nemško zemljo. Infanterijski napad je sledil tančnim oddelkom, ki so preiskusili Siefriedovo obrambno črtona meji med Luksenburško in Nemčijo.

Nemci so nehali bežati v Franciji in stoje sedaj s hrbotom naslonjeni na Siegfriedovo črto in na Reno. Tukaj se bodo borili z vsemi svojimi silami, da branijo svojo "sveto" zemljo.
 Zavezniški poveljniki domnevajo, da se bodo Nemci vstavliali v prvi vrsti zato, da zadržijo zaveznike pri njihovem prodiranju, dokler jim ne pridejo na pomoč rezerve, ki jih z mrzlično naglostjo vežbajo v notranjosti dežele, ki pa pomenijo le slabotno vojaško vrednost, ker so sami dečki in starejši ljudje.
 Mogoče se iz teh bojev razvije zadnja bitka za Nemčijo na zapadu.
 Poročila s fronte so že nekaj dni zadržana in ni mogoče natančno vedeti, kako daleč so že prišle zavezniške armade do nemške meje ali pa celo v Nemčijo.
 O armadi generala Pattona poroča nek vojni poročevalec: "Močna ameriška armada že vidi Nemčijo najbrže nekje severovzhodno od Metza. Nekaj ameriških straž je prekoračilo mejo iz Luksenburške, toda so

se vrnile. Poizvedovali skadron pod poveljstvom poročnika Roberta C. Downsa je v nedeljo prvi prestopil nemško mejo.
 Tretja ameriška armada stalno prodira proti vzhodu čez Mosello, toda zadeva na močan sovražni odpor, posebno med Metzom in Nancyjem. Nemci onstran Moselle branijo vsako ped zemlje.
 Kot poroča John Wilhelm, so v teku vroči boji med Metzom in Nancyjem. In dalje pravi: "Nemci so se iz Metza in Nancyja umaknili že pred desetimi dnevi. Mogoče so se umaknili na povelje krajevnega poveljnika v Siegfriedovo črto in so dobili povelje, da zadržujejo zaveznike čimdalje mogoče."
 Tretja ameriška armada je vjela 76.000 Nemcev, pobila pa jih je 19.500.
 Veliko presenečenje v bitki za Nemčijo bo mogoče prinesla sedma ameriška armada generala Patcha, ki prodira proti Belfortu od juga. Kot pravi uradno poročilo, je južna ameriška armada oddaljena od severne armade samo še 65 milj.

Boji okoli Varšave

Prva beloruska armada maršala Konstantina K. Rokosovskega je razbila nemške utrdbe severno in severovzhodno od Varšave in je zavzela močno trdnjavo Ostroleko ob vzhodnem bregu Narewa ter je prodrla dalje v poiskusu, da obkoli Varšavo.
 Rusi so vdarili čez Narew in osvobodili 40 mest, trgov in vasi in so popolnoma očistili vzhodni breg reke severno od Varšave. Rusko poročilo ne potrjuje nemške vesti, da je rdeča armada vdarila čez reko in je postavila kako oporišče.
 Rokosovskijeva armada je zelo izboljšala in utrdila svoje postojanke okoli varšavskega predmestja Prage in je zavzela Wolomin, ki je od mesta oddaljen samo 8 milj.
 S padeem Ostroleke, 26 milj južno od Vzhodne Prusije in 60 milj severovzhodno od Varšave je popobnoma razpadla nemška črta med Bugom in Narewom ter odprla pot, da rdeča armada razcepi nemške armade, ki branijo Varšavo in Vzhodno Prusijo.

Neuradna poročila pa celo pravijo, da sta se obe armadi že združili.
 Nemško vrhovno poveljstvo naznanja, da je umaknilo ostankne svoje 19. armade na planjave okoli Langresa med Dijonom in Langresom, da brani "vrata" pri Belfortu.
 Kaj so Belfortska vrata? To je odprtina široka 19 milj in jo Francozi nazivljajo Trouee de Belfort. Tukaj se združujeta dolini Rhone in Rene in po njej teče mnogo železnice in devet cest. Vse pa se združujejo v Belfortu.
 Belfort so poglavitna vrata iz Sredozemskega morja v Nemčijo. Skozi ta vrata so v pradavnih časih potovali narodi in prihajali so tudi vpadniki.

DOVOLJ DELA ZA MILIJONE DELAVCEV V POVOJNEM ČASU

Takoj po vojni bodo pričeli graditi 16,500,000 novih stanovanjskih hiš.
 Organizacije obrtnih podjetij, delavstva in oddelka zvezne vlade za delo in trgovino, so ravnokar sklenile, da bodo, čim bodo sedanja svetovna vojna končana, takoj skrbela za to, da dobi naše prebivalstvo kar najudobnejša stanovanja in zasebne stanovanjske hiše, kar bode prav lahko doseči, kakor hitro se z delom za vojne potrebe preneha.
 Strokovnjaki in izvedenci so že izdelali tozadevne proračune in dognali, da bode treba zgraditi najmanj 16,500,000 novih stanovanjskih hiš širom Združenih držav. Dočim bode treba istodobno popraviti in prenoviti 9,800,000 starih stanovanjskih hiš, tako, da bode imela vsaka obitelj, ki stanuje v stanovanjskih mnogobitelskih hišah, ali pa tudi v jednoobitelskih, — sledeče minimalne udobnosti:
 Najboljše stene in strehe; vodovodne naprave v hišah in stanovanjih; kopelj za vsako obitelj; refrigeracijo v vsakem stanovanju v vročih krajih; elektriko za razsvetljavo in pogon za kuhinjske stroje, lednice, radio, itd.
 Omenjene stanovanjske hiše bodo zgradili tekom prihodnjih 10 let, in sicer vsako leto po 1,600,000, tako da bode samo v tej stroki stalno zaposlenih 3,500,000 delavcev. Letni izdatki za to delo bodo znašali povprečno v zneskih od deset do deset milijonov dolarjev, oziroma nekako toliko, kolikor izda vlada sedaj vsako leto za vojne potrebe in vzdrževanje naše vojske in vojne marine.
 Večino tega denarja bodo izdali zasebni podjetniki, toda vlada bode plačala za vse tozadevne načrte, katere je treba v podrobnostih izdelati. Tem svotam bodo prispevale tudi vlade posameznih držav, kakor tudi pokrajinske vlasti.

KAKO BODO ODPUŠČENI VOJAKI

Vojni urad je včeraj naznanil načrt za odpustitev vojakov, ko bo vojna z Nemčijo končana. Ta načrt je na podlagi pravice in nepristranosti. Vojaki bodo polagoma prihajali domov, ko se bo enkrat Nemčija podala.
 Vse postopanje pri odpustitvi vojakov bo na podlagi "prednosti", namreč, kako dolgo je kak vojak služil v armadi, koliko časa je bil onstran morja, koliko časa je bil v bojih in koliko ima otrok.
 Ko bo Nemčija poražena, bo še vedno vojna, toda pri vsem tem pravi vojni department, da bo odpuščenih "precejšnje" število vojakov, ki ne bodo več potrebni.
 Kot pravi vojni urad, bo na pacifiško bojišče premeščenih več milijonov vojakov, milijone ton ladijske prostornine, veliko število tankov, aeroplanov, topov, municije in živeža. Zato bo vzelo še mnogo mesecev, predno bo mogoče "odvišne" vojake poslati nazaj v Ameriko.
 V mnogih slučajih pa vsak "odvišni" vojak ne bo odpuščen in sicer po svojih posebnih sposobnostih v vojaški službi in bodo ostali v armadi, dokler ni vojna z Japonsko končana.
 Vojaški izvedenci s o na fronti in ozadju natančno proučevali mnenje vojakov glede odpustitve in na podlagi mnenja vojakov je bil izdelan načrt za odpust vojakov.
 Ko bo vojna z Nemčijo končana, bo vsak vojak prejel izkaznico, na kateri bo označeno njegovo službovanje in sicer:
 1. Čas službovanja — koliko mesecev v vojaški službi od 16. septembra 1940.
 2. Službovanje onstran morja — koliko mesecev je služil onstran.
 3. Zasluge v bojih — kako se je obnašal v bitki in odklikoval in kaka odlikovanja je dobil.
 4. Očetó stvo — vpošteva se, koliko otrok izpod 18. leta ima vojak.
 Vse te oznake za vsakega posameznega vojaka bo vojni urad objavil takoj, ko bo vojna z Nemčijo končana.
 Vojni urad ni povedal, koliko vojakov se bo po končani vojni z Nemčijo vrnilo, toda med porazom Nemčije in do poraza Japonske jih bo odpuščenih do 2,000,000 vojakov.
 Sedanja ameriška vojaška sila znaša 7,000,000 vojakov; štiri do pet milijonov onstran

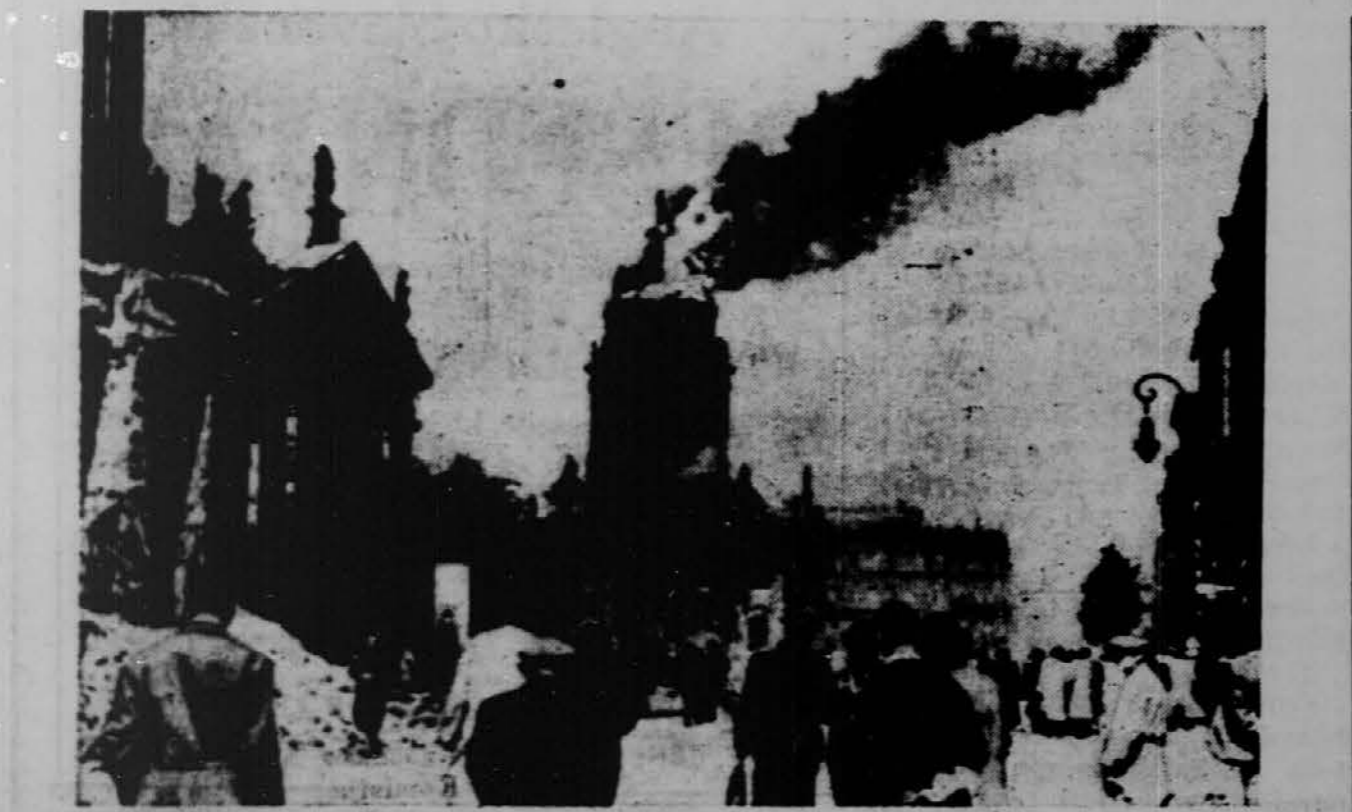
SODBA KVIZLINGOV

Grenoble, Francija, 2. sep. ONA. — Osvobojena Francija je pokazala, da bo zahtevala obračun od narodnih izdajalcev. Kazen pa bo natančno odmerjena po zakonu.
 Na sodnji v Grenoblu se je danes vršila prva obravnava proti vojnim zločincem in izdajalec, prva v južnih predelih Francije. Šest članov višijske milicije je bilo obsojenih na smrt, drugi pa so dobili različne kazni zapora.
 Civilen sodnik je bil predsednik sodnega zbora, a dva častnika, ki sta bila z njim, sta dajala obravnava značaj vojaškega sodišča. Vseskozi obravnave so obveljale določbe stare predvišijske Francije, tako da je imel vsakteri obtožencev možnost, da se zagovarja.
 Dva izmed najboljših advokatov sta branila obtožence, ter sta z vso silo skušala vplivati na sodišče, da krivcem priznane radi njihove mladosti — najstarejši od njih je imel 26 let.
 Jeza ljudstva, ki je v Grenoblu, prav kot drugod, je razjarjeno in zahteva najhujše kazni za vse kolaboratorje, ni mogla vplivati na sodbo, kajti vse je bilo zastraženo in le malo ljudi prepustjenih, da prisostvujejo obravnavi.

Nemci bodo sojeni

Zavezniška kontrolna komisija v Rimu je sporočila, da je bilo tekom nemške okupacije Rima vstreljenih ali pa mučenih do smrti okoli 1000 Rimljanov in da bodo vsled tega oni Nemci, ki so zakrivali te zločine, ako bodo prijeti, stavljeni pred sodišče in sojeni.
 Komisija pravi, da bodo vsi oni nemški častniki, ki so stanovali v nemškem glavnem stanovanju v Via Tasso, odgovorni za te zločine.

Bombardiranje Berlina

Zavezniški aeroplani skrbje, da Berlin vedno gori. — Slika kaže, kako ljudje gledajo požar, ki uničuje postopja.

Diplom brez podpis in osemstotni ne prebujajo... Dopolni za četrtkovno številko naj bodo v našem uradu najkasneje v sredo zjutraj.

Dopolni se nam najne dobrdečeli, ker smatamo vse naše čitatelje in se s njimi naši rojaki tako rekoč med seboj pogovarjajo.

Vesti iz slovenskih naselbin

VTIŠI S KONVENCIJE SANS-A V CLEVELANDU

Cleveland metropola in kulturno središče ameriških Slovencev. Dosti sem čital, še več mišal o tebi, a videl te še nisem. To je bilo namreč moje prvo potovanje v Cleveland. Mesto kot tako je bilo za mene le v toliko zanimivo, ker je v njem največja slovenska naselbina v Združenih državah. V splošnem je tako kot v drugih velikih mestih z veliko industrijo, ki je v sedanjem vojnem času v polnem teku. Zato

mislim, da bi bilo opisovanje mesta odveč, posebno se ker vem, da je velika večina čitateljev bila že tam. Dosti nisem mogel videti v kratkem času dveh dni, kar sem ga imel na razpolago in skoro ves ta čas je bil porabljen na konvenciji. Bilo pa je nekaj, kar nimamo v New Yorku in naredi na obiskovalca neprijeten vtis, to je davek na jedila v restavraciji. Na jedilnem listu je označena cena, a ko plačaš vidiš, da je eden ali dva centa več, prvi trenotek ne veš, zakaj, a takoj dobiš potrdilo v obliki znamke, kjer je zapisano, da si plačal državi Ohio davek na svojo večerjo.

Na konvenciji so bili zastopani delegatje iz različnih delov Združenih držav, kjer žive Slovenci v svojih skupinah. Vladala je lepa sloga, akoravno so bili tam zastopniki različnih političnih prepričanj. Iz obrazov vseh navzočih in v pogovoru s posamezniki se je videlo, da je njih edini cilj in želja samo ena: pomoč Sloveniji — pomoč domovini vsak po svoji moči, kolikor kdo more, čas je tukaj in če vsi pomagamo, bo pomoč zalegla. Samo z jokom ne bo nobenemu pomagano.

Podrobnosti konvencije ne bom opisoval. Člani pri podružnicah bodo zvedeli od svojih delegatov ali pa iz zapisnika, ki se bo tiskal v obliki brošure v tisoč izvodih in se ga bo prodajalo pri podružnicah. Vsi tisti ki se tudi zanimajo za delovanje SANS-a in iz gotovega vzroka niso člani, jim bo tudi na razpolago, da ga kupijo. V brošuri bo tudi zapisnik prvega kongresa, ki se je vršil v Clevelandu 6. decembra 1942.

Pazno sem zasledoval poročila izvršnega odbora, kakor tudi poročila širšega odbora. Iz vseh poročil in razprav je razvidno, da se SANS strogo drži sklepov in resolucij prvega kongresa. Odborniki širšega odbora so poročali tudi o delu SANS v njihovem okrožju. Prepričan sem se, da New York oziroma Brooklyn je zaočal za drugimi naselbi-

nami, akoravno imamo devet podružnic. Edini izgovor imamo, da smo v primeri z drugimi majhna naselbina. Vseeno pa imamo precej naših ljudi, ki se niso člani. Upam, da bodo pristopili v bližnji bodočnosti.

Osebnost sem se seznanil z mnogimi zastopniki, nekatere sem preje poznal, samo po imenu kot čopisnike v listih. Imen zaradi prostora v listu ne bom poročal, kakor tudi ne imen prijateljev in znancev, s katerimi sem se sestel. Bilo jih je precejšno število in sem bil zelo vesel, da smo se zopet videli in se malo pogovorili.

V splošnem je konvencija naredila name zelo dober vtis in rad bi videl, da bi bilo tam več naših ljudi. Posebno rad bi videl, da bi bili tam vsi oni naši Slovenci in rojaki, ki domovino o delu in uspehu SANS-a, da bi se sami prepričali, da je SANS na pravem potu in, da ga narod podpira.

Vem, da je ta opis zelo pomankljiv. Moj namen je, da opišem samo moje osebne vtise, ker sem prepričan, da bodo tudi drugi pisali in izrazili svoje mnenje.

Uradno pa bo poročal izvršni odbor kakor že prej omenjeno zapisnik v brošuri in drugih publikacijah v naših listih.

Ivan Rucigay
član podr. št. 59, Brooklyn, N. Y.

Posmrtno odlikovanje

Mr. Valentin Koblica in njegova žena Mary sta od vojne urada za svojega sina Valentina, ki je 21. junija žrtvoval svoje mlado življenje za svojo domovino in demokracijo sveta, prejela posmrtno eno najvišjih odlikovanj "Purple Heart".

To odlikovanje je ustanovil prvi ameriški predsednik George Washington v Newburgh, N. Y., 7. avgusta 1782.

V tozadnem pismu z odlikovanjem se glasi, da je bilo to odlikovanje podeljeno korporalu Valentinu Koblica za posebne zasluge v bitki in za rane, ki jih je dobil na bojišču in v sled katerih je umrl v Franciji 21. junija 1944.

Pismo z Zapada

Tempotom Vam pošiljam money order za \$7 za celoletno naročnino na "Glas Naroda". Ta list nam je najbolj priljubljen, ker prinaša mnogo novic iz Evrope in iz Združenih držav.

V teh časih smo mi farmerji zelo prizadeti in še divja žival nam dela škodo pri kuretnini in na polju. Suša je volika in je le malo zelenega.

Lahko smo veseli, da živimo v svobodni deželi. Imam tudi sina pri mornarici že 17 mesecev, drugi pa je ravno odšel k vojakom.

Pozdravim vse rojake in rojakinje po širni Ameriki.

P. Mizvar.
Newport, Wash.

POZIV NA SEJO

Naznanja se članstvu podr. št. 51 SANS v Barberton, O. da se udeležijo prihodnje seje dne 10. septembra v nedeljo, ob 7 uri večer v dvorani dr. Domovina. Delegat, kateri je bil poslan na prvo konvencijo S. A. N. S.-a v Cleveland, Ohio, in ki zastopa našo podružnico, bo poročal uspeh iste.

Skepalo se je že na zadnji seji glede nameravane priveditve v pomoč blagajni. Prepuščeno se pa je za sejo 10. septembra, kaj naj se vendar naredi. Zato pridite na sejo in pomagajte z Vašimi priporočili.

F. Smrdel, taj.
Barberton, O.

SLOVENSKI MORNAR RANJEN IN ODLIKOVAN

Fantič sem star šele osemnajst let, Cesar me hoče k vojakom vzeti; Kako bom vojak, ko sem fantič premlad. Ne morem še puške držati.

Zadnja njegova pisma obsega pravo zadovoljstvo, in bliže in bliže k popolnemu ozdravljenju.

Tu vidimo res čudne stvari, ki se gode našim fantom na bojnem polju, najsi bo na suhem ali na morju. Enega doleti smrt, drugi je ranjen, nekateri pridejo tudi v ujetništvo. Mi doma se pa tresemo za ljubljene sinove, kateri polagajo svoje mlada življenja za odrešenje sveta.

Tu se pa konča moj bolj žalosten kot pa vesel dopis. Sedaj pa najlepši pozdrav naši spoštovani slovenski javnosti, posebno pa uradništvu našega časopisa.

Noč je temna, konjsko jeklo poje, Čuj, po gozdu vodja ubežen jaha, Nima vojske, nima zemlje svoje, Skriva se kot ver po lesu plaha.

Jože Murnick.
Berwyn, Ill.

Na tej konvenciji se je tudi sprejelo več resolucij. Ene teh je, ki se glasi, da se naj bi pri mirovni konferenci delala na to, da dobi Jugoslavija nazaj vse ozemlje, ki ji je bilo vzeto po zadnji vojni. Resolucije so bile poslana na državnega tajnika. Bilo je sprejetih več resolucij, ena med temi, da bi se dalo pravico 18 letnim fantom in dekletom voliti. Povdarjalo se je ako so dosti stari za boriti in braniti domovino, da se jim mora dati tudi pravica voliti.

Naj še tukaj pripomnim, da je to moja sedma konvencija, ki sem se je vdeležila, odkar smo v Minnesoti od leta 1937.

Naj še tukaj poročam o sinovih naročnika "G. N." Martina Govednika. Najmlajši sin Martin je poročnik na bombniku B-29 in se je vdeležil prvega poleta nad Japonsko na velikem bombniku. Sedaj se nahaja nekje na Kitajskem. Drugi sin Frank je tudi poročnik in se nahaja nekje na Francoskem. Starejši in tretji, John je pa v Rimu in se nahaja že dve leti v Evropi. Piše očetu, da je zdrav in da je našel enega Slovencev v Rimu in da mu je bilo lepo ko se je mogel pogovoriti v slovenskem jeziku. Govednikovi sinovi govorijo,

Lahko si pa tudi mislite, da je veselje, ko sem to prebral.

lostem kot pa vesel dopis. Sedaj pa najlepši pozdrav naši spoštovani slovenski javnosti, posebno pa uradništvu našega časopisa.

Noč je temna, konjsko jeklo poje, Čuj, po gozdu vodja ubežen jaha, Nima vojske, nima zemlje svoje, Skriva se kot ver po lesu plaha.

Jože Murnick.
Berwyn, Ill.

RAZNE VESTI IZ CHISHOLMA

Najprvo bom poročala o konvenciji Jugoslovanske Ameriške Zveze za državo Minnesoto, ki se je vršila 27. avgusta v mestu Virginia, Minn. To je bila že dvajseta konvencija. Delegatov je bilo sto dvajset iz cele države Minnesote. Konvencija se je pričela ob 10 uri dopoldne. Zaradi vojnih razmer ni bilo nič parade po mestu in tudi banketa ni bilo. Ob dveh popoldne je pozdravil župan delegate. Nastopili so tudi različni govorniki in tudi petje je bilo. Najprej so nastopile Kosčakove tri sestre iz Chisholma ob spremljevanju Fr. Smolca na harmoniko. Zapele so prav lepo dve pesmi in občinstvo jih je nagradilo s ploskanjem, da so morale se še enkrat ponoviti. Potem je nastopila naša stara znanca Julija Baraga Neset. Tudi ona je bila deležna obilo aplavza. Nastopile so tudi pevke iz Eveletha, Mrs. Brank in Mrs. Ambrozich ob spremljevanju na klavirju Miss Rozmane. Zapele so novo pesem o partizanih, ki sem jo prvič slišala in je prav žalostna, v sree segajoča in pripoveduje, kako se ubogi partizani skrivajo po hribih in se bojijo za domovino. Uglasena je pesem tako kot ona "Ciganski otrok" in so jo prav lepo zapele. Potem je nastopila hčerka glavnega tajnika Franka Indiharja iz Gilberta. Zapele in igrala je na klavir onjo lepo "Gor čez jezero." Najbolj pomembno je, ker je mlado Betty Indihar naučila peti njena stara mati, kajti njena mati je poljske narodnosti. V resnici je lepo, ko se naša tukaj rojena mladina tako lepo zanima za naše slovenske pesmi, ki so najlepše melodije na svetu.

Na tej konvenciji se je tudi sprejelo več resolucij. Ene teh je, ki se glasi, da se naj bi pri mirovni konferenci delala na to, da dobi Jugoslavija nazaj vse ozemlje, ki ji je bilo vzeto po zadnji vojni. Resolucije so bile poslana na državnega tajnika. Bilo je sprejetih več resolucij, ena med temi, da bi se dalo pravico 18 letnim fantom in dekletom voliti. Povdarjalo se je ako so dosti stari za boriti in braniti domovino, da se jim mora dati tudi pravica voliti.

Naj še tukaj pripomnim, da je to moja sedma konvencija, ki sem se je vdeležila, odkar smo v Minnesoti od leta 1937.

Naj še tukaj poročam o sinovih naročnika "G. N." Martina Govednika. Najmlajši sin Martin je poročnik na bombniku B-29 in se je vdeležil prvega poleta nad Japonsko na velikem bombniku. Sedaj se nahaja nekje na Kitajskem. Drugi sin Frank je tudi poročnik in se nahaja nekje na Francoskem. Starejši in tretji, John je pa v Rimu in se nahaja že dve leti v Evropi. Piše očetu, da je zdrav in da je našel enega Slovencev v Rimu in da mu je bilo lepo ko se je mogel pogovoriti v slovenskem jeziku. Govednikovi sinovi govorijo,

Lahko si pa tudi mislite, da je veselje, ko sem to prebral.

POZIV SLOVENSKIM DRUŠTVOM

Združena Slovenska Društva v New Yorku obdržujejo seje vsak prvi petek v mesecu v Slovenskem Domu v Brooklynu.

Če vaše društvo še ni pridruženo, pridružite se!

Odbor.

je George Kalafatic. Do sedaj jih je že 17 padlo vseh skupaj. To je veliko za tako malo naselbino, ki ima sedem tisoč prebivalcev. V vojni se nahaja okoli sedemsto fantov, v veliki večini Jugoslovanov. Upamo, da bo kmalu konec te grozne vojne. Sedaj dobre novice prihajajo z evropskih bojišč in Hitlerju se bliža konec njegovega gospodarstva.

Pozdrav na vse čitatelje tega lista.

Frances Lukanich
219 W. Lake Street,
Chisholm, Minn.

Ne pozabite krvavečega naroda v domovini! — Pošljite Vaš dar še danes Slovenskemu Pomožnemu Zboru, 1840 W. 22nd Place, Chicago, Ill.

Note
za
KLAVIR
ali
PIANO HARMONIKO
35 centov komad —
3 za \$1.—
* Breezes of Spring
Time of Blossom (Cvetni čas)
* Po Jezeru
Kolo
* Spavalj Milka Moja
Orphan Waltz
* Dekle na vrhu
Oj, Mariška, pešijaj
* Barčica
Mlad kapetane
* Gremo na Stajersko
Stajeriš
* Happy Polka
Če na tujem
* Slovenian Dance
Vanda Polka
* Zidana marea
Veseli bratci
* Ohio Valley
Sylvia Polka
* Zvedel sem nekaj
Ko ptičica ta mala
* Helena Polka
Slovenska Polka
* Pojdi z menoj
Dol s planine
* ZVEZEK 10 SLOVENSKIH PESMI za piano-harmoniko za \$1.
Po 25c komad
Moje dekle je še mlada
Barbara polka
Naročite pri:
Knjigarni Slovenic Publishing Co.
216 W. 18th Street
New York 11, N. Y.

45-LETNO PREISKUŠNJO
IMA
AMERIŠKA BRATSKA ZVEZA
:: AMERICAN FRATERNAL UNION ::
ELY, MINNESOTA
KI IMA
25,000 ČLANOV IN TRI MILJONE
DOLARJEV PREMOŽENJA
Organizacija je zanesljiva, nepristranska in zelo priporočljiva zavarovalnica. Zavarujte sebe in svoje otroke pri Ameriški Bratski Zvezi, ki vam nudi poljubno zavarovanje proti boleznim, nesrečam in smrti
Ako je društvo A.B.Z. v vaši naselbini, vprašajte krajevnega tajnika za pojasnila, če ne, pišite na glavni urad, Ely, Minnesota.

KUHARSKA KNJIGA:
Recipes of All Nations
RECEPTI VSEH NARODOV
NOVA IZDAJA \$3.00
STANE SEDAJ 3.
Knjiga je trdo vezana in ima 821 strani
Recepti so napisani v angleškem jeziku; ponekod pa so tudi v jeziku naroda, ki mu je kaka jed posebno v navadi
Ta knjiga je nekaj posebnega za one, ki se zanimajo za kuhanje in se hočejo v njem simbolizirati in izpolniti.
Naročite pri
KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th Street
New York 11, N. Y.

TO JE KNJIGA, KI JO BOSTE RADI
IZROČILI SOSEDU, DA JO PREČITA
THE INCREDIBLE TITO
Man of the Hour
V angleščini izpod peresa slovitnega pisatelja
Howard Fast-a
Povest o bojih Jugoslovanov za svobodo, o čemer ni bilo pisano še nikdar poprej.
"Najbolj razburljiva povest v 27 letih!"
Stane 25c v uradu — 30c po pošti.
Ker je zaloga teh knjizic zelo omejena, je priporočljivo, da pošljite naročilo prej ko mogoče. K naročilu priložite v dobrem zavrtiku gotovino oz. znamke (Združenih držav). — Naročite lahko pri:
KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
216 West 18th Street
New York 11, N. Y.

PROKLETA

Spisal EMILE RICHEBOURG
Is francoščine prestavil J. L.

(115)

Grof se spusti na kolena pred grofinjo ter milo jokajoč zaprosi: "Odpustite! odpustite!"

Grofinja mu poda roko ter mu pomaga vstati. Sedeta drug poleg drugega.

"Nesrečna ljubosumnost!" zašepče grof. "Koliko zlega sem naredil v svojem življenju!"

"Bog vas je razsvetlil in vam bode odpustil, ker se kate!" odgovori grofinja.

"Kakor ste mi odpustili vi, tako mi odpusti tudi Bog; a jaz si odpustiti nikoli ne morem!"

"Vi trpite! kaj morete več storiti?"

"In vi, ki sem vam ogrenil mladost, ki sem vam razdrle srečo, ki sem vam skvaril življenje, ki sem vas toliko mučil: vi mi zdaj pokazujete nebesa!"

"Nehajte, obdolževati se, gospod grof, pustiva minulosť pri miru!"

"Ali ostanete tukaj? Ali me ne zapustite?"

"Ostati hočem tu nekoliko dni."

"Samo nekoliko dni?"

"Vi pa lahko pridete na l'Arfeuille."

"Ali mi to dovoljujete?"

"Prosim vas tega!"

Grof jo prime za roko, ki jo prične poljubovati. V trenutku, ko je bila stopila grofinja v sobo svojega moža, se je Germain diskretno umaknil. Zdjaj ga grof pokliče. "Germain," veli mu, "pripravite grofinji sobo, kajti ona ostane nekaj dni v palači grofa Bussieresa!"

"Kaka sreča!" vzklikne Germain. "Kaka sreča! . . ."

17.

Oba zakonska nadaljuneta svoje pogovore. Imela sta si toliko povedati! Govorila sta malo o grofici Gontrau, kajti grofu kakor tudi grofinji je bilo to mučno.

Grofu je bilo zmeroms nedoumno, da vsled drame v Asnieresu ni bilo sodnijske preiskave.

Ko to omeni, pokaže mu grofinja pismo Lucijanovo in pismo njegovega očeta, starega Lurannea.

Grof je našel v pismu dokaz o grofinjini nedolžnosti, ki o nji ni sicer več dvojil. Globoko ga je ganila misel, kako plemenito sta njegovi žrtvi ravnali z njim.

"Ubogimi mladi mož!" jekne.

"Bil je blago srce!" opomni grofica.

"Zmerom bolj črna se mi zde moja dela!" vzklikne grof.

"Vsi, vsi so mi povračali hudo z dobrim! Vi pa še bolj! In jaz ne morem ničesar popraviti, ničesar ne morem storiti več za vas!"

"Gospod grof," odgovori grofinja, "če bi najin sin Leon še živel!"

"Imel sem dolgo časa to misel," pravi žalostno on.

"Nu, in?"

"Pred nekaterimi meseci pa sem izvedel, kako žalostna mu je bila usoda."

"Kako, tedaj veste?" povpraša grofinja s trepetajočim glasom.

"Da," najinega sina, otroka, ki bi bil danes najino veselje; otroka, ki bi vas zopet osrečil, in ki sem vam ga jaz uplenil; ljubelega najinega sina ni več! . . ."

"O Bog!" vzdihne grofinja.

"Da," nadaljuje grof, "njega ni več, umorili so ga! . . ."

Grofinja zakriči ter povsi glavo.

"Tudi to je tužna in strašna reč," nadaljuje grof z zamolklim glasom. "Povsod nesreča, ki se ne da več popraviti in kojo sem zakrivil sam! Ali hočete izvedeti, kako je najin sin umrl?"

"Da."

Grof je zdaj pripovedoval svoji soprogi, kako je našel v Cayenni Jeana Renauda; kako se je zanj zaanimal; kako je potem stari njegov prijatelj, Nestor Dumoulin stvar proučil; kaj je vse iztaknil vrli ta pravoznanec in kako se je spričala Jean Renaudova nedolžnost kakor tudi to, da je bil umorjenec grofov sin — Leon!

Grofinja je poslušala svojega soproga molčeč in tiho jokajoč. Ko je končal, povpraša: "Ali veste, kje je pokopan najin ljubi otrok?"

"Na pokopališču v Fremicourtju."

Grofinja vzdihne globoko. "Najprej hočem obiskati grob starejšega najina sina," reče, "potem pa hočem odpotovati v Fremicourt ter moliti na gomili, ki mu pod njo počiva zavrženi brat."

"Ali vas smem spremiti tja?"

"Da. Skupaj nastopiva romarsko to pot. Še eno: Ali veste, kaj je z onim možem, ki je bil pomikošen vsled vaše prizadeve?"

"Zapustil je kazensko kolonijo ter se vrnil na Franco-eko."

"In ali niste ničesar več slišali o njem?"

"Ne. Misil bi pa, da se je vrnil na svoj dom. Načel je, da tam zopet najde svojo ženo. Žal, ta je že umrla. Njegova hči pa, ki jo je Jacques Mellier dal odgojiti, ga je gotovo že s pridom utešila vsled izgube drage mu žene."

"Nu, hočeva poiskati tudi Jeana Renauda, da nama kaj pove o najinem sinu. Najbolj pa hrepenim po Mellierovi hčeri, po nesrečni Lucili, ki jo je Leon, kakor se zdi, ljubil, in ona ga je tudi ljubila."

ČESA NAS UČI PADEC PARIZA

Napisal Harold Laaki

Padec Pariza je vzbudil toliko navdušenje, da morda ni dan invazije same ni tako poln slave v naših očeh. Z nekakšnim ponosom smo zrlili na uspehe ljudske armade osvoboditve — zdelo se nam je, da je osvobodilno gibanje s tem pokazalo svojo pravo vrednost. Francija Vichy-ja je zlomljena, in Petain, ki ji je bil dal senco svojega nekdanjega velikega imena, je danes pravzaprav le še ujetnik onih, ki so ga zlorabljali, dokler jim je bil potreben, a najhujši izdajalec kot Laval, Darnad in drugi, se skrivajo ali pa so na begu.

V tem našem navdušenju pa ne smemo pozabiti na poglaviti nauk, katerega nam daje padec Pariza. Polom Francije je bil pred vsem vojaški, toda nobenega dvoma ne more biti o tem, da so korenine tega zla druge — namreč v izdajstvu Francozov samih. Izdajstvo intelektualcev, pred vsem Charles Mourras-a, izdajstvo vojakov, kot na primer maršala Petaina in generala Huntzingerja, izdajstvo politikov, vsa ta izdajstva so le pritlikline poglavitnega izdajstva, ki je bilo izdajstvo francoskih velikih gospodarskih institucij, njihova pripravljenost, da predajo svobodo in neodvisnost in povrh še demokracijo, ako jim le ostane možnost, da ohranijo svoje privilegije. V teh krogih je bilo malo volje do zmage — pripravljali so se na poraz še predno so bili premagani. Moglo bi se trditi z upravičenjem, da so nekako sodelovali s Hitlerjem, in sami organizirali njegovo zmagovalno leto 1940, in sicer že dolgo pred vojno. Ena največjih in najvažnejših nalag nove Francije bo, da očistijo narod strupa, katerega so ti ljudje vbrizgnili v žile Francije.

To je naloga francoskega naroda. Naša naloga pa je, da spoznamo, da se te iste sile, ki so podrele Francijo, bile dolgo in pridno na delu tudi pri nas. Fanatiki izolacionizma, vsi temni elementi, ki propagirajo antisemitizem, vsi oni, ki si prizadevajo, da nas bodo pahnil v dobo nekakšnega gigantnega industrijalizma, ter se razen tega bore z vsemi svojim silam proti delavskim umijam, vsi oni so zadovoljni radikali, ki se ne prestano pomikajo proti desni. Angleži, katerim je več do njihovih carskih predprav kot do socialne pravice, Amerikanci, ki mislijo, da so človekove pravice odvisne od njegove kožne barve — vsi ti, in še mnogi drugi v naši sredi bi nam mogli ukrasti vse plodove zmage, ter nas pahnuti v ravno tako pusto in puhalo, prazno dobo kot je bila ona med obema vojnama.

Morda bi bilo dobro, da omenim tu še nekaj — mnogo je bilo takih med onimi, ki najbolj glasno kriče po zmagi, bi se je budo ustališi, kadar bodo spoznali, kaj zmaga zares pomeni. Vsakdo ve, da je mnogo takih politikov v Washingtonu in v Londonu, ki so trdno odločni, da oni, ki bo zmagal v tej vojni, pa naj bo kdorkoli, ne sme imeti možnosti, da uvede v svet dobo takozvanega malega človeka iz naroda.

Naša sreča so danes vesela in polna najlepših nad. Toda dobro bo, da ne pozabimo na to, da nas čakajo še težke naloge, ki se bodo začele takrat, ko bodo zavezniške čete začele prodirati v ceste in trge Berlina in Tokyo-a. Velika in lepa stvar je, misliti na svobodni Pariz. Toda še večja in še bolj lepa stvar je, misliti na svobodni svet. In svet ne bo svoboden že zgolj radi tega, ker homo zlonil Hitlerja in Lavala in Tojo-e in Nomura-a. Svet bo svoboden šele takrat,

kadar bo tudi sama misel na to, da bi se mogli vrniti, postala smešna. Amerika, ki je podarila civiliziranemu svetu Washingtona, Jeffersona in Lincolna, ne sme biti ogrožena od Huey Long-ov, Coughlin-ov in Gerald Smith-ov. Še nikdar ni bila pozornost bolj potrebna, kot bo postala tisti dan, ko se nam bo začela svitati zarja zmage.

ZA NAPREDEK KULTURE V KANADI

Zastopniki raznih kanadskih provincij so nedavno priredili sejo z namenom da izdelajo načrte, katerih namen je skrbeti za to, da se kultura, zlasti pa glasba v Kanadi povzdigne na višjo stopinjo. Ti ljudje so ustanovili posebno organizacijo v to svrhu, in kakor se javlja, bodo tudi skrbeli za to, da se bodo vršile v nadalje v malih trgih in vaseh dramske predstave. Zbovalci so tudi sklenili, da bodo pozvali vse provincijalne parlamente, kakor tudi osrednji kanadski parlament, da se dovoli v to svrhu skupna svota deset milijonov dolarjev.

Imenovana svota je seveda uprav velikanška, posebno še iz stališča, da so vse dosedanje generacije Kanadčanov prav dobro izhajale brez glasbene in dramatične "Kulture".

To pa še pikakor ni vzrok, da bi se Kanada tudi v nadalje odpovedala stvarem, ki so pogoj duševne vzgoje, ako se jim nudi prilika ustanoviti nekaj, kar so v drugih deželah že davno storili. Kanada je le redko obljudena in vsekako imajo v oddaljenih krajih ljudi, ki bi postali — recimo slavni operni pevci in tudi akademski silkarji, ako bi imeli priliko. Teh prilik pa dosedaj ni bilo in tako je ustanovitev zgoraj omenjene organizacije dobrodošla.

Rad bi zvedel za rojake

Pošiljam vam naročnino v znesku \$3.50, ker mi je potekla 30. avgusta, en dolar pa za pomoč v stari kraj.

Rad bi tudi zvedel, če je kaj naših rojakov v tej okolici in želel bi, da se mi kdo javi.

Frank Drole,
1250 E. 2nd Street,
Loveland, Colo.

AMERICAN WILD LIFE

V knjigi je natančno popisano življenje posameznih živali, živečih na suhem, v morju in v zraku, tako da bo vsakdo, ki ljubi naravo in njeno pestro živalstvo, knjigo bral s velikim zanimanjem, ker bo v njej našel marsikaj iz življenja divjih živali, kar mu dosedaj še ni bilo znano.

Prvotno je bilo nameravano to veliko delo izdati v petih knjigah, toda je slednjic izšla v eni sami knjigi, ki pa pri vsem svojem skrajnjem prinaša POPOLNI POPIS ŽIVLJENJA AMERIŠKE DIVJAČINE.

Knjigo bo s užitek bral levec, ker navaja in popisuje vse živali, ki jih je dovoljeno in prepovedano streljati; farmer, ker so popisane živali, ki na polju koristijo ali škodujejo ter slednjic ribe, ker so v knjigi našete VSE RIBE, KI ŽIVE V AMERIŠKIH VODAH.

Poleg poljudnega popisa in pripovedovanja vsebuje knjiga 327 SLIK (fotografij); 6 slik v naravnih barvah, v velikosti cele strani, ter ima 778 strani. Velikost knjige je 9 x 6 inčev. Knjiga opisuje osarve, ptice, ribe, kade in živali, ki so ravnoteke na suhem kot v vodi doma. — Vesnana je v močno platno s stislmi črtami.

V ANGLEŠČINI
Cena \$3.50
Naročite pri:
KNJIGARNI Glas Naroda
216 WEST 18th STREET
New York 11, N. Y.

— STRAN 7. —

MATI . . . (Enodejanka)

Marko: Pojdiva, Daj mi puško, sam je ne moreš nositi.

Peter: Mati!

Andrej: Ne, puške ne dam iz rok nikomur in nikoli!

Mati: Potrpi! — Kje imaš puško?

Minca: Tudi meni ne? (Andrej se začudi ves vesel, mati sliši in se samo ozre v Mineo, Peter ostrmi).

Peter: Zakaj?

Mati: (odbočno) Kje imaš puško?

Minca: (Vstane počasi izza mize. Že poprej si je bila zavezala okrog glave črno ruto in ogrnila črn šal. Vsa je spremenjena. Govori počasi in odločno.) Minea, prinesi iz shrambe nahrbtnik in zloži vanj nekaj kruha in drugega prigrizka ter odejo! (Minea odide in se kmalu vrne z nahrbtnikom).

Peter: Skrito imam, ne povem.

Andrej: Minea?

Mati: (odločno, vendar ne ukazovalno) Prinesi jo sem.

Mati: (Pri tej priči!)

Minea: Da, s tabo grem, da ti bom stregla.

Peter: Mati!

Mati: (Vzame Andrejevo puško na ramo)

Mati: (vstane počasi izza mize. Že poprej si je bila zavezala okrog glave črno ruto in ogrnila črn šal. Vsa je spremenjena. Govori počasi in odločno.) Minea, prinesi iz shrambe nahrtnik in zloži vanj nekaj kruha in drugega prigrizka ter odejo! (Minea odide in se kmalu vrne z nahrtnikom).

Peter: (odide v sosedno sobo. Odmor, dokler se Peter ne vrne s puško. Minea, Andrej, Marko molče gledajo kaj bo.)

Andrej: Zame? — Mati!

Mati: (Postavi jo v kot, da mi bo pri roki. — (Andreju.) Boštjanov Ciril, praviš, je Franceta ujel? In Italijani so ga ustrelili? . . . Peter! Na Francetovo puško! (Mu jo z nahrtnikom izroči). Pojdi! Franceta ni več, stopi ti na njegovo mesto.)

Mati: (Prime vesel za puško)

Mati: (Kolikor je ljubezni v mojem srcu, toliko je zdaj tudi sovraštva. Bodite brezobzirni, neusmiljeni, kakor so oni do nas! Neusmiljeni! Mati vam tako ukazuje. Vrnite se z zmago in vas pričakam, ali pa se vrnite in vas ne pričakam!)

Mati: (jih s kretljivo roko nastavi) Mudi se, brigada čaka.

Vsi: Mati! Vedeli smo. Zbogom. (planejo proti nji, da ji sežejo v roke.)

Peter: Mati, vedel sem!

Mati: (Vsi: Zbogom! (Si segajo v roke).)

Mati: (Vsi: Zbogom. (odidejo. Zunaj se čuje korakanje cele čete. Pesem. Mati sama. Pavza. Nato): Saj so vendar moji otroci!

Zastor

NOVA IZDAJA
Hammondov
SVETOVNI ATLAS

V njem najdete zemljevide vsega sveta, ki so tako potrebni, da morate slediti današnjim poročilom.

Zemljevidi so v barvah.
Cena 50 centov

Naročite pri: "G L A S U NARODA", 216 West 18th Street, New York 11, N. Y.

SPISANA V ANGLEŠČINI

VRTNARSTVO . . . SADRŽEVANJE . . . POLJEDELSTVO

The Garden ENCYCLOPEDIA

Cena knjige: **\$3.50**

V LIČNI IN TRPEŽNI PLATNENI VEZAVI

Skoro 1400 strani — **750 Slik**

Popolni voditelj za vaš vojni vrt.

Fotopisna vsaka beseda, vsaka stran, vsaka slika — mnogo NOVE snovi novih ilustracij!

EDINA VRTNARSKA ENCIKLOPEDIJA ZA DOMAČO POTREBO! Nižji vsakih besed — vse je jasno, razločno, uporabno.

KNJIGARNA SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th Street
New York 11, N. Y.

Združeni narodi potrebujejo ves odvišni pravež, ki ga je mogoče pridelati v Ameriki . . . Vsak lahko nekoliko pomaga, ako mu je mogoče letos obdelati **VICTORY VRT** Pripravite se za to delo že sedaj!

Tukaj je v eni sami knjigi VSE, KAR VAM JE TREBA VEDETI O TEM—KAR ŽELITE PRIDELATI! 10,000 člankov vam podrobno pojasni vse o vrtarstvu, o saditvi in sejanju, o gnojenju in oskrbi vrta. Najnovejša pa je VRTNARSTVO BREZ ZEMLJE; nova metoda za uničevanje škodljivcev, gojenje divjih rastlin, nove sestavine cvetlic! — Abecedno kazalo vam pove takaj, kar želite. Prirejano za vsako posebej v Združenih državah, za vsako zemljo in vsako sezono.

To knjigo je uredil E. L. D. SEYMOUR, B. S. A., poznana oseba v vrtarstvu, ki ga conje vrtnarski izvedenec.